

Ulvetreff i grenseland

LENNART FLØSETH

Fløseth, L. 2000. Ulvetreff i grenseland. *Natur i Østfold 19(1)*: 57-60.

Den 5.-6. februar 2000 ble det arrangert et ulvetreff med 19 ulveentusiaster i Budalsvika, Lundsneset/Tresticklan. Forfatteren forteller om opplevelser fra sporingen og diskusjonene om ulven i Østfold

Lennart Fløseth, Balaklava 7, 1513 Moss

Innledning

Helgen 5. - 6. februar 2000, ble det takket være enkelte ildsjeler som Jens Petter Wold fra Fredrikstad og Ronny Berntzen fra Sarpsborg, arrangert et treff for fylkets etterhvert mange ulveentusiaster. Treffet ble avholdt i grenseland, nærmere bestemt i Budalsvika i traktene ved Tresticklan Nationalpark (Sverige) og Lundsneset (Norge). I disse grensetraktene etablerte det seg et ulvepar i 1996, og disse har siden holdt til her. Man har sterke indikasjoner på at alfaparet har hatt valpekull både i 1997, 1998 og 1999. Ulveflokkens territorium fordeles med ca. 65 % på svensk side og 35 % på norsk side av riksgrensen (Johnny Eriksen pers. medd.). Ulvene har de siste årene blitt observert av flere, og enkelte har også fått gleden av å filme eller fotografere noen av dem. Ulveflokken i området består av 5 individer (Wabakken 2000).

I alt 19 interesserte skulle sette hverandre stevne her inne på hytta til Tistedalen Friluftslag, som for øvrig er tilsluttet Den Norske Turistforening. Sjøl om hytta ikke akkurat er blant denne foreningens best besøkte hytter i nasjonal sammenheng, vitner gjesteboka om en jevn strøm av besøkende, såvel av svensker som nordmenn. Traktenes ulvefamilie ser ikke ut til å ha lagt noen demper på friluftslivet, snarere tvert i mot.

De siste forberedelser

Noen dager før ulvetreffet virker sporforholdene lovende. Nysnø og et par, tre minusgrader er jo

perfekte forhold for helgetur i ulveland. Men fredag setter plussgradene og sørvesten inn, og nedbøren går etterhvert over i regn. Lørdag morgen er grå, regntung og sørgelig snøfattig, altså ikke de beste forutsetninger for vellykket ulvesporing. Men pytt, avgårde skal vi. Det kribler i bena etter å komme avgårde, og hverken Dan Bendixen eller jeg har tenkt til å la en tur som denne gå fra oss. Lange skogsturer er i grunnen helsebot for både vonde knær og rygger, og skulle vi være så heldige å få se «skautassen», ville det vel i grunnen ha vært en ålreit tur. Det eneste vi godt kan være foruten akkurat der og da er øsende regn, og en vinter det ikke lenger er mulig å begripe seg på.

Stemningsrapport fra lørdagen

Vel framme i Halden treffer vi Johnny Eriksen, som har fått det ærefulle oppdraget å lose oss mossinger trygt inn til Budalsvika. Sammen kjører vi til Kornsjø og videre noen km inn på svensk side. Johnny peker og forteller med iver i stemmen hvor han har sett og ikke sett ulver. Dan Bendixen og jeg kommer til at det må være et rikholdig utvalg av denne *Canis lupus* i omegnen, ja, vi blir litt oppspilte der vi sitter og venter på snart å få se skapningen i skogkanten langs veien. Etter en 10 minutters tid svinger vi inn på en grusvei som fører oss nordover til noen ødemarker langs et «träsk». Her sitter vi i bilen for å se an været litt. Som bestilt sprekker skydekket

opp, regnet slutter og sola får skikkelig tak.

Vi følger skogsbilveien videre langs «träsket och ån», og gjørma i veien er såpass bløt at fote- far fra eventuelle ulver vil være lette å se. Det er usedvanlig stille, bevergnag i åa med beverspor på sandbankene, en flaggspett og en gruppe «kjermeiser» er alt vi ser og hører. En rask opp- ringning til Ronny Berntzen avslører at deres gruppe har sett kongeørn inne i Tresticklan. Vi har ikke gått langt før vi finner ulvemøkk, ca. 15 - 20 cm lange gråsvarte ull-/hårdotter med bein- og knokkelrester. De ligger på rekke og rad, vi teller vel en 10 - 15 til sammen over en strekning på ca. 500 meter. Ingen ulvespor i gjørma og

mangel på ammoniakklukt fra ekskrementene forteller om spor som ikke er ferske.

Mens vi rusler langs veien tilbake til bilen igjen, har Johnny Eriksen flere artige historier på lager. Han forteller om den gangen en nær venn fra Halden som hadde sett ulven på 10 me- ters hold før den hadde dreiet 90 grader og lagt på sprang som om det sto om dens liv. Artig var det også å høre om fylkesmiljøvernssjef Rune Bergstrøms møte med ulvene i januar 1998, der to av dem krysset veien rett foran bilene med en delegasjon fra Fylkesmannen. Ulvene drev skik- kelig PR for seg sjøl da, for fylkesmiljøvernssjefen hadde tidligere ikke sett vill ulv.

De fleste deltakerne samlet i Budalsvika før hjemreise søndag 6. februar 2000. Fra venstre på bilde Magne Staal, Gunnar Solberg, Sture Landsverk, Dan Bendiksen, Johnny Eriksen, Line Stabell, Bård Haugsrud, Frank Hansen, Steinar Nordmoe (m/lue), Per Glad m/bart, Åshild Karlsen, Kent Inge Olsen, Jens Petter Wold (bakerst til høyre) og Ronny Berntsen (m/caps). Foto: Lennart Fløseth.

Til Dals Ed

Senere på dagen kjørte vi til Dals Ed og langs et stykke av Stora Le. Her inne åpenbarte det seg et vakkert fjordlandskap med skogsbygder så langt øyet kunne se. I bergveggene her hekket det vandrefalk i 1999. Bilturen ender kl. 14.30 i utkanten av Tresticklan nationalpark ved Råbocken. Herfra har vi 3,5 km å gå inn til Budalsvika på norsk side. Sola står lavt i det vi begir oss innover, vel vitende om at vi kan stå ansikt til ansikt med ulveflokkene så lenge vi har vinden i mot oss. Det er ingen andre spor å se i gjørma langs stinettet, fint, for da visste vi jo at vi var alene. Etter 2,5 km får vi øye på noen digre avtrykk i gjørma på stien mellom Norra Märdetjärn og Halletjärn. Måling av sporavtrykkene viser at de er 10 cm lange og 8,5 cm brede. De ligner utvilsomt på avtrykkene etter et hundedyr, og sannsynligheten er større for at disse avtrykkene er satt av en ulv framfor ei bikkje i disse øde skogstraktene. Ulven har fulgt stien et stykke i nordlig retning og sporene er mest trolig avsatt samme dag, for det tunge regnfallet natta før og i formiddagstimene ville nok ha visket ut sporets ytterkanter om de var eldre.

Fra venstre Gunnar Solberg, Ronny Berntzen og Johnny Eriksen ved informasjons-tavlene ved inngangen til Tresticklan Nationalpark, 6. februar 2000. Foto: Lennart Fløseth.

En halvtime senere når vi hytta i Budalsvika, og vi håndhilser på kjente og ukjente i det lille som er igjen av dagslys. Det har begynt å blåse opp og skye til igjen.

Kveldsdiskusjonen

Utover lørdagskvelden går diskusjonene livlig rundt langbordet. Alle presenterer seg, og det viser seg at alle er for ulv, ingen overraskelse kanskje. Tre av deltakerne er faktisk også småviltjegere og to av dem har sågar med seg sine hunder på turen. Ulven omtales med selvfølgelighet som medskapning i naturen, dette er tydeligvis forumet for «Ja til biologisk mangfold» og «lenge leve livsformene». Samtidig uttrykkes det stor forståelse for de som lider tap som følge av rovdyrangrep i husdyrbesetningene.

I løpet av kvelden kommer det fram mange interessante opplysninger. Gunnar Solberg fra Skiptvet kan fortelle om sambygdinger som har sluttet å hilse på ham fordi han har uttalt seg

Sannsynlige ulvespor, Tresticklan, 05.02.2000, kl. 15.30. Foto: Lennart Fløseth.

positivt om ulv. Det var jo det samme som å banne i kjerka i de indre bygder i løpet av fjoråret. Som bankfunksjonær har han også opplevd at gamle kunder har snudd når de har sett ham sitte i kassa.

Tore Hoell kan fortelle om hvordan han som eneste representant fra naturvernensiden i fylkets rovviltutvalg står alene om sine standpunkter og motarbeides i hver eneste sak.

Hoell opplyser videre at Landbruksdepartementet har trukket seg ut av et forskningsprosjekt i Nord-Trøndelag som tok sikte på å finne ut alle årsakene til tap av sau på utmarksbeite. Bevilgningene til prosjektet opphørte da departementet fikk en foreløpig statusrapport som blant annet konkluderte med at rev har større predasjon på sau enn tidligere antatt.

Utover kvelden blir det skikkelig uvær. Tre-kronene svaier og det faller en del snøflinger, men neste morgen er skogen fremdeles snøfri. Før avreise søndag morgen, blir deltakerne forevige på tunet, før vi bryter opp i smågrupper og går tilbake i hver våre retninger. Noen av deltakerne slår følge med Johnny Eriksen, Dan Bendixen og undertegnede for å se på sporene i Tresticklan. Etter nattens nedbør er de nå ytterligere utvisket i kantene. Deretter bærer ferden for vår del videre mot Råbocken, og reisen hjem.

Litteratur

Wabakken, P. 2000. Ulveflokker og ulvepar i Sør-Norge, vinteren 1999/2000. *Høgskolen i Hedmark, rapport 4-99/00.*

Ulv. Tegning: Anne H. Rising